

כהן רפאל

173888

בן דבורה ויוסף

נולד ב- כ"ו בכסלו תרפ"ח (20.12.1927)

נפל ב- סיוון תש"ח (9.6.1948)

בקרוב על לוביה.

כהן רפאל,

בן דבורה ויוסף, נולד ביום כ"ו בכסלו תרפ"ח (20.12.1927) ביבנאל ובה סיים את בית-הספר היסודי. משחר ילדותו עבר לבית סבו, יצחק קוורקין, מוותיקי המושבה, ושם גדל באווירה של אהבה, מסירות ויראת-שמים. היה נער טוב לב והשתדל תמיד לעזור לסבא ולסבתא בעבודתם. עם סיימו את בית-הספר היסודי בגיל 14 היה לפועל חקלאי במשקי האיכרים, ותוך זמן קצר, הודות לידידיו המוכשרות, נעשה לפועל הרצוי ביותר במושבה. עלם יפה- תואר, ישר ונעים-הליכות, חבר טוב וחביב על כל יודעיו.

עם פרוץ מלחמת-העצמאות התייצב לשירות בחטיבת "גולני" והשתתף בפעולות שונות, אשר גם בהן גילה יכולת והצלחה. רפאל היה יוצא לקרבות בהתלהבות וחוזר מהם מאושר. כך יצא גם להתקפה על לוביה. הכפר לוביה היה אחד ממאחזי האויב החשובים בגליל התחתון - הוא חסם את הכביש לטבריה ויכול היה לשמש "קרש קפיצה" להתקפה לכיוון עפולה. ב-9 ביוני תקפו כוחות "גולני" את הכפר מכיוון סג'רה וכוח נוסף, במשוריינים, נע בכביש מטבריה. הכוח התוקף נתקל בהתנגדות עזה של האויב, שאף הזרים תגבורות למקום. הקרב ניטש עד רדת הלילה ולבסוף נאלצו הכוחות לסגת. בקרב זה נפל, ביום ב' בסיוון תש"ח (9.6.1948). רפאל הובא למנוחת-עולמים בבית-הקברות בבית גן.

הקרוב השתתף כהן רפאל

החתקפה על לזביה

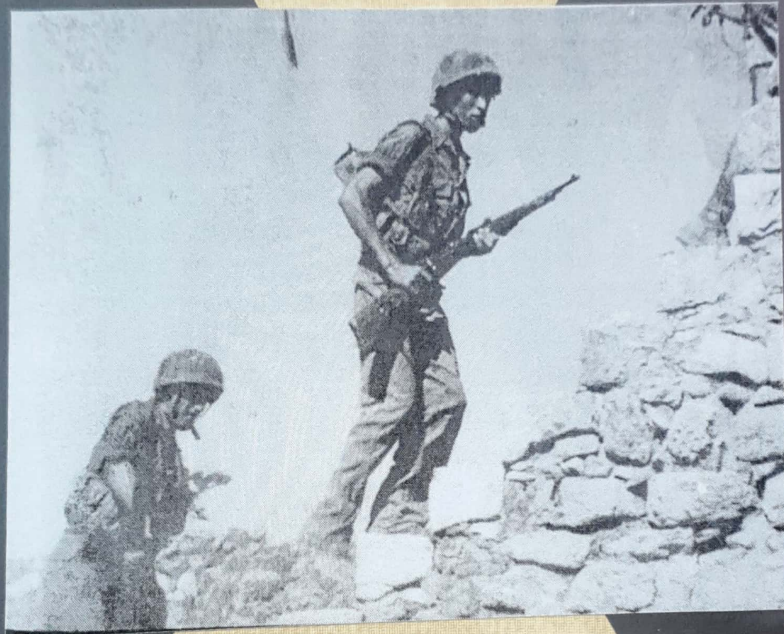
הכפר הערבי לזביה שוכן ממזרח להצטלבות הכבישים נצרת-טבריה ועפולה—
פאראזיה. יכולים אנו לראות כפר זה כאחת מנקודות-המאחו העיקריות של האויב בגליל
המרכזי-התחתון, אשר שימשה „טריו“ מכיוון צפון-מזרח לעבר משולש השטח העברי,
אשר את צלעותיו היוו הכבישים עפולה-כפר-לבון-טבריה, עפולה-בית-שאן
והצלע המזרחית-בקעת-הירדן-כנרת. בתוקף מצבו זה היתה תמיד לזביה עשויה
לשמש לוח-קפיצה לכוחות „צבא-ההצלה“ של קאזקגי, שחננו בגליל המרכזי, בניסיונותיהם
לנתק הן את הגליל-העליון והן את עמק-הירדן ממרכז הארץ. ואכן, קיים היה באותה
תקופה חשש רציני, (ואמנם, כעבור זמן נתברר כי היה לחשש יסוד רב), שהאויב יעשה
בסיון ל„תנועת-פגישה“ מבתרת: זרוע אחת, של קאזקגי מצפון, תתקדם מלזביה
דרומה: וזרועה שניה, של כוחות עיראקיים, תתקדם מדרום צפונה. בקו גינין—
עפולה (או, של כוחות טוריים — מה מזרח).*

כמידה ששתי זרועות אלו היו נפשטות, מוצאות לטעול ומשיגות את מטרותן, היו
גורמות לניתוק כניל. אולם נוסף לתפקידה זה של לזביה, תפקידה האסטרטגי,
מילאה גם תפקיד טקטי מוחשי ביותר. תנוחתה הגיאוגרפית, מאות מטרים בלבד
מהצטלבות הכבישים, איפשרה לכפר שליטה מלאה על התנועה כעורק-התחבורה כפר-תבור
—טבריה, העובר הצטלבות זו. שליטה זו נתאפשרה עוד יותר ע״י משלט שהיה תפוש
ע״י האויב — משלט חרבת-מספנה — ממש בהצטלבות, מקצת מצפון לה. כתוצאה
ממצב זה נאלצה (מאז חודש מרס 1948) כל התנועה היהודית לעמק-הירדן ולגליל-המזרחי
לעבור דרך כביש אחד בלבד — כביש יבנאל — דבר שהיה בלתי בריא מבחינות רבות.
המטרה המרכזית של כונת כוחותינו לכיבוש לזביה היתה טקטית — לפתוח את
הכביש מכפר-תבור וסגירה אל טבריה; אך בעת ובעונה אחת קיוו, כי ע״י כך גם ייחסם
עורק התנועה הראשי של האויב מהצפון אל משענו שבניגית, את קטעי הכביש: נצרת-
חרבת-מספנה—מראר.

*למעשה באותם הימים בהם חל הקרב המתואר להלן, עמדה בודאי יותר על הפרק
סכנת-הביתור ע״י תנועת-פגישה עם הסורים, צפון-ית, בין כוחותינו של קאזקגי
— מזה, ושל הסורים שבראש-הגשר של משמר-הירדן — מזה.

באימונים

לוחמי תש"ח על סג'רה

תאריך נפילתו

יום האסרכה

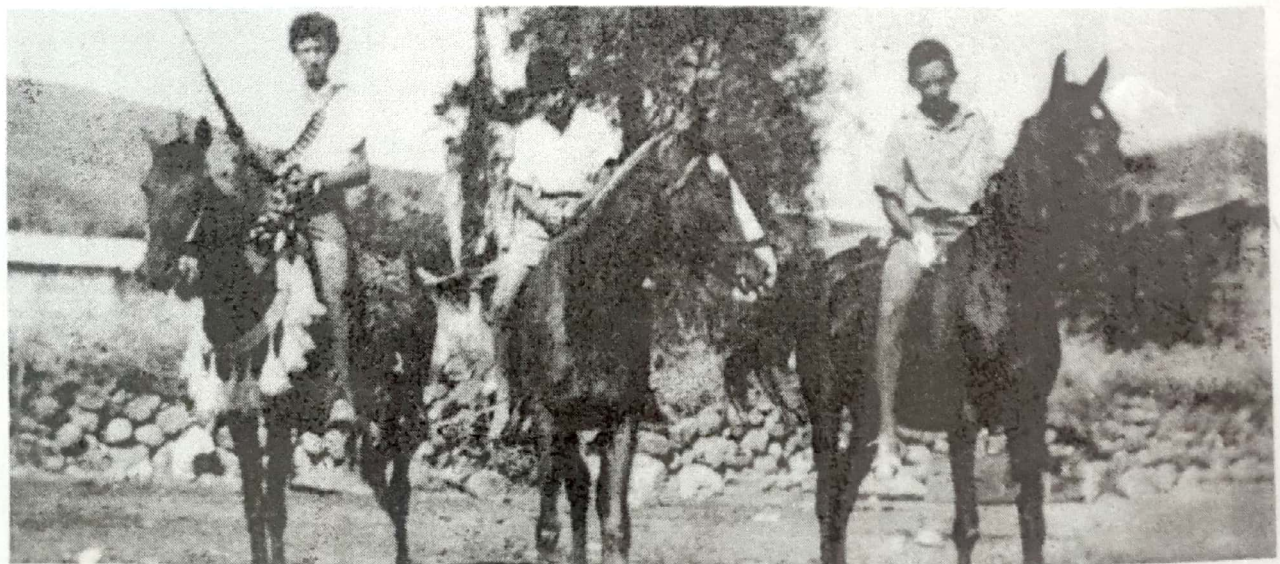
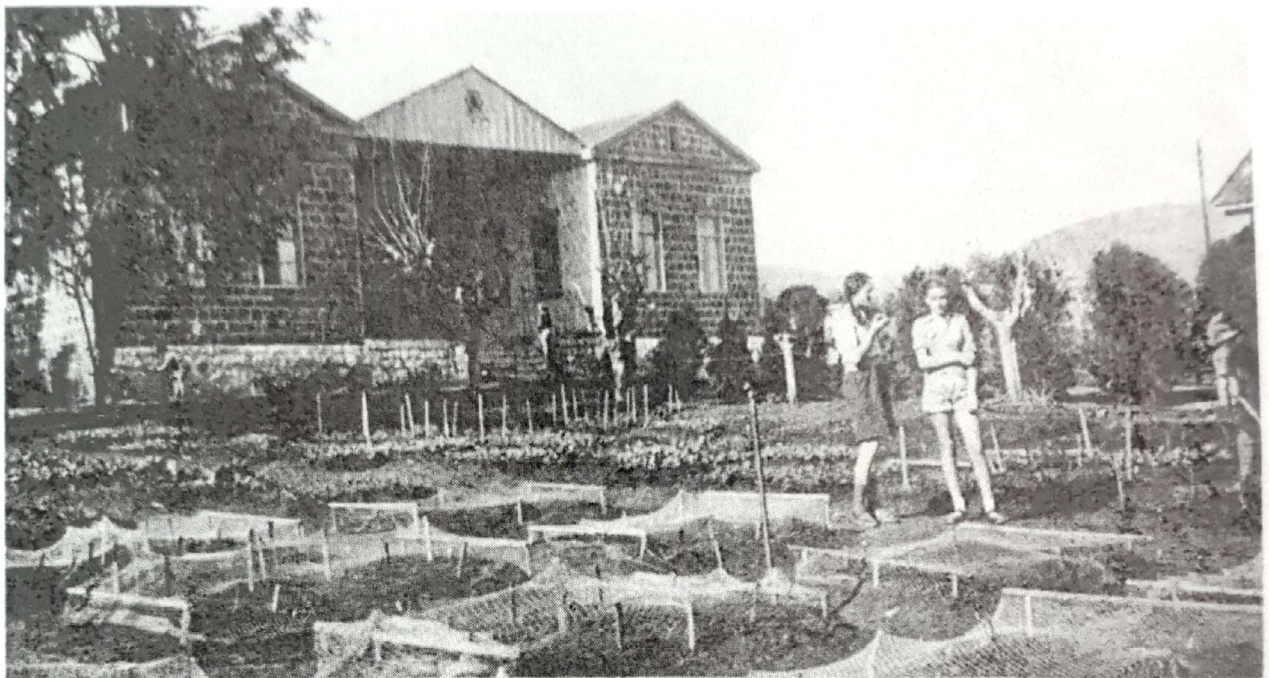
- 9.6. — גדוד "דרור" תקף את לוביה. ההתקפה נכשלה.
- 10.6. — הסורים חוקפים את ע"יגב בכוח גדול, משלשה עברים. ההתקפה נהרסה.
- חבלני "ברק" מיקשו בלילה את מעברות הירמוך. הוך כדי עבודתם נתגלו ע"י ערבים שניסו לתקפם. שלושה מן התוקפים נהרגו ויתרם נמלטו. אנשינו חזרו בשלום לבסיסם.

יום האסרכה

- 11.6.48 — בשעה 10:00 נכנסה ההפוגה לתקפה.
- בע"יגב נמשכת התקפת הכוחות הסוריים.
- בראשית הבוקר פתח חיל קאוקג'י בהתקפת-תותחים על סג'רה; חיל רגלים הסתער על המשלטים שמצפון למושבה והגיע עד לקרבת החות האויב והדף בחזרה אל משלטי "המשרה" ולמשלטי "טורען". באחת ההפגזות נפגעה תחנת הש.ר. — הרופא החטיבתי, ד"ר מוריס, נהרג.

יבנאל - מעשים ומראות

להיות צעיר יבנאל - בימים ההם של שנות השלושים - פירושו היה לעבוד בחצר המשק, להאכיל את העופות, לרכוב על סוסים "כמו הגדולים". אפילו בעת הלימודים הזכירו לתלמידים כי הם חיים במושבה חקלאית. הערוגות בחצר בית-הספר היוו מקור גאווה לכל.

יבנאל - מעשים ומראות

יבנאל - שנות השלושים. חיי יום-יום
שיש בהם עבודה ושמירה, תצלום
משותף של חברי ארגון "גורדון", שהיוו
פלוגת עבודה באיזור, ומבט אל המצלמה
בשכונת התימנים.

מקום מושבו

רפאל רפוליקו כהן

— רפוליק בטלן, למה לא הבאת אתך איזו פרדה או סוס?
— לא לשם־כך הולכים לפעולות!

תרפ"ט (1929) —
ב' סיון תש"ח (6/1948)

עוד בשחר ילדותו הובא לבית סבו, יצחק קורקין, באוירה של אהבה, מסירות ויראת שמים גדל.

המשק של הסבא היה במצב של ירידה והמח־סור היה רב, הילד, שהצטין ברגישות מיוחדת, ספג לקרבו את זכר הימים האלה.

עוד בהיותו ילד קטן השתדל לעזור לסבא בחוץ ולסבתא בבית. ברגע שעמד על רגליו, בגיל שלוש־עשרה, התחיל לעבוד בימי החופש. בסימו את בית הספר, בגיל ארבע־עשרה, היה לפועל חקלאי במשקי האכרים.

מאושר היה ביכולתו לעזור בכלכלת הבית. ידים ברוכות היו לו, וכעבור זמן קצר היה לפועל הרצוי ביותר במושבה.

גדל — והיה לעלם יפה־תואר. התחיל לעבוד במשקי הסביבה ובכל מקום הצטין בחריצותו, ביושרו ובנועם הליכותיו. ידע להיות חבר טוב והתחבב על כל אלה, שבאו במחיצתו.

רפוליק, אשר עבד תמיד במשקי זרים וראה את המשק ההרוס של סבו, חלם על החיאתו. כאב לו על האדמה, הנחכרת לאחריים, אך לא היו אמצעים לתיקון הדבר. לאט לאט התכוונן לשיקום המשק. רק בחורף האחרון חרש וזרע את כל אדמותיו ולשמחתו, בנבוט שדותיו ועלות הקמה, לא היה גבול. יחד עם אמו, אשר קרבת נפשות גדולה היתה ביניהם, רצה לבנות את המשק.

רפוליק השקט והשקוע כולו בעבודה היה לאֲחַר מיד עם פרוץ המלחמה. מצפוננו לא נתן לו מנוח. לא התחשב בזכויותיו של עובד יחיד במשפחה והלך להשתלם בכיוון הצבאי. הוא החל להשתתף בפעולות, גם כאן גילה יכולת והצלחה. בשמחה ובהתלהבות היה הולך לקרבות, ומאושר היה חוזר. שבוע לפני נפילתו סיפר לי על מערכת עמק הירדן, כיצד ראה את חבריו מבני דגניה בנפילתם, וכיצד הוציאם מהעמדות בידי; אכן — ההתלהבות לקראת המלחמה גברה בו מאז.

בשבת האחרונה לחייו השתתף בפעולה בכפרי הסביבה ולמחרת בא אלינו, כרגיל, לספר ולחלק רשמיו. לעגו לו הילדים: "רפוליק בטלן, למה לא הבאת אתך איזו פרדה או סוס?" אודם קל כיסה את פניו והוא ענה: "לא לשם כך הולכים לפעולות." אלה היו כמעט המילים האחרונות ששמענו מפיו. כעבור יומים הלך לפעולה לשבירת המבצר לוביה, ומשם לא חזר... בהחישו עזרה לחברו הפצוע, נפל. ידע שחרדנו לו — ולכן לא נפרד מאחננו. קשה היה להשלים עם האסון, ועוד שבתות רבות לאחר מכן נדמה היה לנו, שתיפתח הדלת ויכנס רפוליק עם צחוקו המאיר ויספר לנו את חדשות השבוע וישחק עם הילדים.

קשה היה לנו להשלים עם כך, שלא נשמע יותר את שירתו רווית הרגש, אבל קשה עוד יותר היה לראות את אמו, אחותו, סבתו וסבו בצערם הגדול. מה עגום היה מראה השקים המלאים, יבולו הראשון, אשר לא על ידו הוכנסו הביתה.

אך ההכרה שאותה מטרה, אשר השגתה היתה יקרה לו מכל, הולכת ומתגשמת, — היא שנותנת את העידוד ומאפשרת את המשך החיים.

דודתו מרים

כותבים לזכרו

ראשון למתנדבים

רפוליק ידידנו, זכרו לא ימוש מנגד עינינו. בן למשפחת שומרים ועובדי אדמה חרוצים בימי שלום.

בן יחיד להוריו וזקניו גדלוהו. כבן היה להם ואהבוהו אהבת נפש. הוא שמע בעצתם ולא המרה פיהם.

נזכרים אנו בילדותנו, עת שחקנו בבית הספר ודהרנו על הסוסים אחר הלימודים. מטיילים היינו בשדות, והילד רפוליק היה אומר בגאווה: "לכשאגדל, אחרוש את השדות ואזרע חיטה". שאיפה אחת היתה לנגד עיניו: לפתח את המשק שנעזב ולהפרותו.

בשמחה היה בא אלינו ומספר לנו, עת גמר לזרוע את השעורה, ואחר כך את החיטה, בשבתות היינו מבקרים את שדותיו הירוקים — ופניו נהרו מגיל. גבוה משכמו ומעלה מכולנו, פניו יפים, עיניו מביטות לנוכח, שירתו, ביחוד, נובעת כמעין ומלהיבה כל צעיר; כל אלה הבליטהו בחבורה. אולם עניו היה וישר; ישר מכל אדם. בגומרו את חוק לימודיו החל לחתור בעקשנות למטרתו — קימום המשק ושיפור המצב הכלכלי במשפחה. עבד בכל עבודה קשה, עבודות חוץ בעמק, בכנין ובחפירות, כדי לרכוש את האמצעים למטרה.

נאמן היה רפוליק; נאמן להוריו, לזקניו, לחבריו ולמולדתו. עזר בבית בכל עבודה והביא הכל הביתה.

ובבוא היום, כשהמולדת קראה לו, היה אומר: "את הכל אעשה למען משפחתי, אולם דבר אחד לא ימנעו בעדי — להגן על אדמתנו, ארצנו". וביום ההכרזה נחלץ לדגל. עזב את הכל והלך לקורס מכ"ים. מאז החלה שורה של פעולות בחייו.

נזכר אני, עת היה רוגם במרגמה את הפגז ומפוסם שיר עליו: "עין מהל", "כפר כנה", סג'רה" ואחר כך עמק הירדן. ראשון למתנדבים, תחת אש התותחים, הטנקים והאווירונים, החזיק את הסטן בידו ועמד בצמח, עד שהחליפוהו לאחר שלושה לילות ללא שינה.

יום רביעי באייר, תש"ח
לשרהלה היקרה שלום רב!

את מכתבך קבלנו וסליחה על האחר שחל במכתבי. האשמה במקצת לא בי. כשבווע ומצחתי חיינו בעמק הירדן והשתחפנו בקרבות. זו היתה פמש חזית. אולי יותר גרוע מזה. נלחמנו ברות אלוהים וכידים ריקות, אפסיד לאמרי. מול שריוני האויב. שוקה מצויד בטנקים כבדים. מכוונות משוריות. חותמים כבדים. חותמים קלים. מרגמות ומכוונות ירייה כבדות. רובים כמעט שלא היו בנמצא אצלם. בכל זאת נחלו מפלה מול כוח הנבירה של העם העברי. פשישה עשר טנקים ומכוונות משוריות אבדו להם. חלקם נשרפו, ואחד — בתוך דגניה. חלקם נחבלו והוצאו מכלל פעולה. שנים מהם ראויים להיקון — וכבר בתיקון. למעלה מפאחים ערבים נהרגו. הרוץ מפח שחם הסטיקו לקחת אתם. ושלל וציוד רב נסלו בדינו. הרוגיהם עדיין מתגללים בשדה הקרב — ואין דורש להם. אבל עדין לא גמרנו. הערבים עוד ינסו להתקיף. ואנחנו מוכנים להכות אותם שנית וביתר מרץ. ביבנאל לא חל כל שינוי. הרוץ מהרעשות אויר ששוקדות אותנו כמה פעמים ביום. ומדי יום ביומו. ביתו של אריה אברמסון נהרס. לא נגרמו אבדות ונקוה. שגם לא תהנה אבדות. במשפחה אין שום דבר. שמשון כבר החלים לגמרי. הסימן היחידי שנשאר לו זה מעין נקודת הן קטנת. זהו, בעצם, כל מה שיש לכתוב לך. ד"ש לך מכולם. קצת קשה לוקנים לרוץ למקלטים. אבל נקוה שגם זה יעבור בשלום ובקרוב. המסרי ד"ש לכולם ובפרט למשה. למרות שאין אנו מכירים אותו.

שלום שלום ולהתראות בקרוב. תשובה מהירה.

אהיך רפוליק

15.10.47

יום רביעי א' בחשוון תש"ח

לאחותי היקרה שלום רב!

מה שלומך ומה נשמע אצלך? אצלנו ביבנאל אין כל חדש. כולנו בריאים אלה"מ דללה. הסבא והסבתא היו חולים קצת, אבל ברוך השם הבריאו. מה מצב בריאותך את? מרים סוגוב סיפרה, שפגשה אותך בקופת חולים. והידיעה הזו מעוררת דאגה לבריאותך ולכן אל תתמהמהי בתשובה, אצלינו מתחילה עונת הקטוף במלפפונים. המלפפונים שלנו, בלי עין הרע, לא רעים וביום שישי — נתחיל לקטוף. שרלה! הייתי רוצה לבקש ממך, לו יכולת לקבל חופש לעזרת הורים, למשך הקטיף הבעור, היות ואצלי זו בעיה, מפני שספך לקחת פועלים אין לי — וגם את לא תתאכזבי מהעבודה. ולכן, שרלה, עשי מאמץ, אם יש ביכולתך, ואם מצב בריאותך מרשה. אני מקוה שתוכלי ותשתדלי, וגם תבואי על שכרך, אם תוכלי, תשתדלי שזה יצא בימים הקרובים. זהו, בעצם, כל מה שיש לי לכתוב לך. מה נשמע בחקוק, ואיך עבר עליכם הלילה השני? נסיעתי הביתה ארכה קרוב ליום. בשלוש אה"צ חורגו הביתה. עברנו בדרכנו שלוש מכוניות. היינו מבסוטים לגמרי. ובכן אני מסיים בד"ש מאברמלה שנמצא כעת אצלנו עד שיחלים. ביום שני יורידו לו את הגבס. ד"ש לך מכל בני הבית, ובכלל מכל המשפחה. מסרי ד"ש לכולם. שלום ולהתראות.

אהיך

רפאל כהן

25.2.48

יום רביעי ט"ו באדר א' תש"ח

לאחותי היקרה שלום רב!

את מכתבך השני קבלנו ושמתנו מאד. את, אמנם, לא קיבלת מכתב. אבל יתכן שקיבלת, משום שאני שלחתי מכתב לפני כשבועיים ימים. אבל — ליתר בטחון כותבים אנחנו עוד מכתב. ובכן, ודאי שמעת על האסון שקלה לבן מושבת בית-גן. מנתם שמושקין ד"ל, שנהרג בהגשת עזרה לאוטובוסים, בשומרו על התחבורה העברית. אין לתאר במילים את הצער, השורר בלב כל אחד ואחד, ושבוועה אחת נשבעו כולם: "נקמה". אנחנו, בעזרת השם, עוד ניקום את דמו ונמשיך בהגנה ובמערכה עד הסוף. שרלה, בבית הכל בסדר. כולם בריאים ושלמים ומאחלים לך הצלחה ובריאות. ביבנאל, לעת עתה, שקט ושלום עם השכנים, אבל שומדים בשבע עינים, כי היום הם "סחב" ומאחרי הגב הם "כלב"; אין להאמין להם הרבה. אין לי מה לכתוב לך, היות והכל כתבתי במכתבי הקודם, שודאי קבלת אותו. שרלה, תשתדלי להישמר קצת ולא להתרועץ מחוץ לחקוק, היות ובומגים אלה זה לא בריא ביותר... אצל דויד הכל בסדר. כולם בריאים ודורשים בשלומך. גם אצל אפרים דוד רובקה. זהו בעצם, כל מה שיש לי לכתוב לך. ד"ש מכולם. תמסרי ד"ש לכולם. היי בריאה וחזקה. בברכת חזק ואמץ

שלום רב לך, שרלה!

את מכתבך קיבלתי, אבל באיחור מה, משום שהמכתב נשלח לכספריקיש, ואני הייתי שבוץ בסגידה. גם את המכתב שכתבת הכיתה קראתי, ובכן מה שלומך ואיך את מרגישה? אצלנו בבית הכל בריאים ודורשים בשלומך. ביבנאל כמעט יורד גשם ומצב הרוח לא רע. ישנם סיכויים שתהינה תבואות טובות השנה (אינשלה). הערב יש אצלנו סרט ואני שמח מאד לקראתו, היות וזה זמן רב שלא ראיתי סרט. שם הסרט הוא "ואניה", אומרים שזה סרט טוב. אני חשבתי לגשת לחקוק ליום-יומים, אבל מסיבת הגשם אין ביכולתי לעשות זאת, היות וכפי שאני יודע אין אצלכם קשר בכרך, אבל נקה, שתהיה הודמנות במזג אור יפה. אני מאד רוצה לראותך, כי זה זמן רב שלא ראיתך, ובפרט בזמן כזה. לצערי נכונה השמועה ששמעת על מותו של השכן אברומקה ז"ל, שרלה, מה נשמע בחקוק ומה מצב הרוחות שם? שרלה, השתדלי מה שפחות להתרחק מהמשק, היות והיום לא זמן לטיולים, ומוטב להיוורר, נקה שעוד יבואו ימים ונוכל לטיל בשקט בהרי המדינה העברית.

שרלה! את מבקשת שנכתוב הרבה, אבל אין לי מה לכתוב. לפני שאני כותב, גדמה לי שיש לי המון לכתוב, אבל כשבאים לכתוב — הכל מתנדף, ובמילים מועטות כותבים את כל מה שיש לכתוב. בחוץ בוץ ואני יושב בבית ומסובב את הרדיו ומחפש לי כל מיני תחנות מענינות ובעיקר ברוסית. ביבנאל המצב שקט כרגיל, ונקוה שכך יימשך להבא. זהו, בעצם, כל מה שיש לי לכתוב לך.

ד"ש לך מכל המשפחה ותמסרי ד"ש לכולם. ד"ש לך מחיותה, היא מתוקה מאוד וגם רוחי נחמדת ודורשת בשלומך. גילחו לה את השערות, דויד מאד רוצה שתצמחנה לה שערות יפות.

אצלנו ביבנאל מתחילים לסלול כביש אספלט. מתחילים מכנרת, וזה יהיה כביש בטחון. שרלה! היי בריאה וחוקה, שלום ולהתראות בקרוב.

ממני אחיך

רפוליק

שרלה! זה עתה קבלנו את מכתבך ושמחנו מאד.

שליחת המכתב נדחתה ביום, ולכן המכתב יישלח ביום שני. היי בריאה.

שלך רפוליק

נשיקות מאמא, סבא וסבתא

שלום רב לך, אחותי היקרה!

זמן רב שאין אנו שומעים ממך שום דבר, ואין את שומעת מאתנו שום דבר. האשמה היא בשני הצדדים. כפי שזכור, כשעזבת אותנו, מצב בריאותך לא היה טוב ביותר. לכן היית צריכה לכתוב מה שלומך, ולא להשאיר אותנו בדאגה. כעת מה שלומך ואיך את מרגישה? ומה שלום כל החברה? אצלנו בבית אלהמדללה — כולם בריאים, הרץ ממני, שמחמת הצטננות מתפנק אני כמה ימים. אבל נקה שיהיה טוב. בדרך כלל אין ביבנאל שום חדש. מה נשמע אצלכם בחקוק? מצפים לגשם, מה? כן, גם אנו מצפים לגשם ורע יהיה, אם לשוא נצפה. אני מקוה לגמור מחר את הזריעה. השנה זרעתי את כל האדמות ומקוה אני, שירד גשם ושיהיה טוב. שרלה שרלה, מה בדבר הבטחתך בנוגע לסריגת סודר? אם יש לך זמן וחשק, או אני מוכן לקנות חוטים ולשלוח לך, או חולצה רוסית לרקמה. ובכן תעני לי על זה במכתבך הבא, שרדאי לא יאחר לבוא. הייתי שמח מאד, לו יכולתי ללבוש משהו ממעשה ידי אחותי. (אם להתפאר, זה גראה אחר כך — ומקוה אני שכן). עוד דבר בנוגע לתיקים. השתדלי לשלוח אותם הביחה; פשוט אין תיק בבית, אי אפשר ללכת לבית המרחץ. זהו, בעצם, מה שיש לי לכתוב לך.

תהיי בריאה וד"ש מכם לכולם. בברכת חוק ואמץ. סליחה על האיחור ועל המכתב הקצר.

אחיך רפאל כהן

רפאל עם אמו

ובקרוב האחרון בלוביה, עם ההסתערות בבוקר, כמפקדה של אחת הכתות. העפיל
כבש מספר בתים. אז נפצע חברו וסגנו לפיקוד — והוא חבשו בנאמנות. אך כדור
הצלף הכריעו...

ידידיו ישראל ורפאל

ב

אשרי נופל בנדוד האלף
הראשונים ביום הרג רב,
עד שדגלו נקי מסלף.
אף נקיים יורדי הקרב.

א

אבל אשריו ואשרי הנבר,
בחיר פרשיו של הנביא,
שעל שדה קרב מצא לו קבר,
כרע ככדוע גור לביא.

© מתוך: "אשרי נופלי במלחמה", טשרניחובסקי

* *
*

...איש העבודה והעמל היה רפאל, אהב את החקלאות ולה התמסר. עוד בהיותו
נער החל להקים את משק סבו, וכל שאיפתו היתה להקים משק לתפארת. כשגמר
את חוק לימודיו בבית הספר, התחיל לעבוד במרץ, על מנת להגשים את חלומו.
מחוסר אמצעים היה, אך רוחו לא נפלה בו. הוא עבד — ואת כל הכנסותיו השקיע
בחריש ובזריעה ובפיתוח המשק. מה שמח היה בתקופת הקציר ביודעה, שבשנה
הבאה יהיה אכר עצמאי ויוכל להכפיל את השטחים המעובדים. בן אהוב וחביב על
כולם, מוכן לבוא לעזרת הזולת, כל מי ששהה במחיצתו חש ברגשי האחות הרעות,
שפיעמו בליבו.

יהושפט רוזניק

עיר הולדתו של רפאל זייל

יבנאל היא מושבה ומועצה מקומית במחוז הצפון בישראל בבקעת יבנאל, דרומית-מערבית לטבריה, ממוקמת על כביש 767 מכפר תבור למושבה כנרת. נוסדה ביום 7 באוקטובר 1901; הוכרזה כמועצה מקומית בשנת 1951. המועצה המקומית מורכבת מ-4 יישובים שעמודים זה לזה: יבנאל, בית-גן, משמר השלושה וסמדר. שלושת הראשונים היו במקור מושבות ואילו סמדר המרוחק יותר היה במקור מושב.

